

FOLKETRÅKK KUNNSKAPSDATABASE

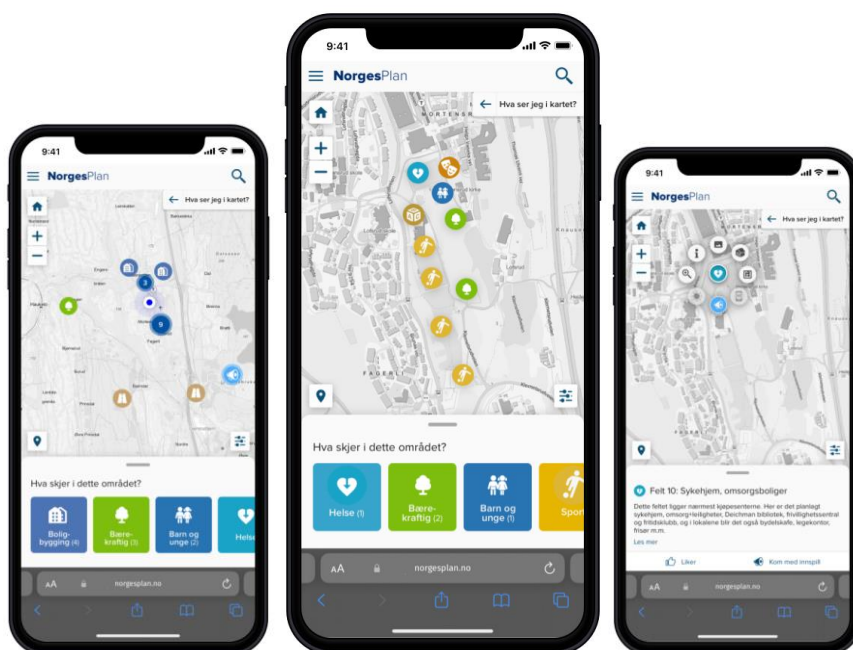

GEODATA

Oslo, 10.11.2021

Innhold

BAKGRUNN	2
OPPDRAGET	3
Kommentar til leveransen.....	3
VISJONEN.....	4
Potensiale	4
Mål på kort sikt.....	5
Målgrupper.....	5
KONSEPTET	6
Teknisk løsning og digitalt økosystem	6
What's in it for me?"	7
Funksjonalitet.....	8
For innbygger.....	8
For Forslagsstiller –	8
For kommunen –	8
PILOT	9
Klikkbar prototype	9
GEVINSTPOTENSIALE.....	10
Uavklart.....	10
Erfaringer og tilbakemeldinger	11

BAKGRUNN

Folketråkk kunnskapsdatabase er en digital plattform som skal styrke medvirkningen i planprosesser etter plan- og bygningsloven. Reell medvirkning og involvering i lokal utvikling er i dag en utfordring og det er sterke interesser hos både nasjonale myndigheter, kommune, eiendomsnæring og interessenter/innbyggere.

OPPDRAGET

På oppdrag fra DOGA skal Geodata AS utvikle et konseptforslag for Folketråkk Kunnskapsdatabaseprosjekt som skal beskrive:

- Visjon og mål for konseptet
 - På både kort og lang sikt.
 - Hvor starter vi og hvem er våre viktigste målgrupper?
- Strukturere et konsept med forslag til konkret funksjonalitet og tekniske løsninger som beskriver dataflyt mellom systemer, plattformer og ulike aktører, basert på arbeidet i arbeidsgruppa:
 - Skissere et økosystem for samhandling i planprosess med Folketråkk (medvirkning i planprosesser) og dets mulige plass i KS-systemet Fiks m.v.
 - Knytte det til eksisterende teknologi/systemer og nasjonale tjenester (for samhandling og plan) som brukes/vil brukes av kommunene og som prosjektet må basere seg på og kunne videreutvikles med.
 - Visualisere konseptet med klikkbar demo.
- Gevinstpotensiale for:
 - Næringslivet/bygg-eiendomsbransjen
 - Innbyggere/publikum
 - Kommunene selv

KOMMENTAR TIL LEVERANSEN

Forslaget til visjon, målsetning og konsept er basert på tidligere undersøkelser i Folketråkkprosjektet, innspill fra arbeidsgruppen og hva vi (Geodata) ser som potensiale og ønsket funksjonalitet fra de involverte målgruppene.

Innspill til videre prosess

Vi får stadig bekreftelser på at nettopp funksjonalitet for digitalisering og samhandling i planprosessen står høyt på prioriteringslisten hos både kommuner, arkitekter og hos rådgivende selskaper. Vi opplever at mange nå er på leting etter løsninger og at interessen for dette prosjektet er stort.

På bakgrunn av dette er vår anbefaling at DOGA og arbeidsgruppen for Folketråkk Kunnskapsdatabase raskt vurderer hvilken rolle de ønsker at dette prosjektet skal ha i den videre utviklingen.

En rådgivende funksjon med forslag, innspill og påvirkning, eller konkret med fungerende løsning og pilot. Hvis prosjektet ønsker det siste, vil vi sterkt anbefale å utnytte tidsvinduet vi har nå med høy grad av aktivitet og interesse i alle målgrupper.

VISJONEN

Folkeetråd Kunnskapsdatabase skal legge til rette for transparens, dialog og engasjement i lokal samfunnsutvikling, og skal knytte de ulike rollene i planprosessen tettere sammen. Det gjelder både kommunen, forslagsstilleren og innbyggeren.

- Folkeetråd Kunnskapsdatabase
 - skal legge til rette for reell medvirkning i utvikling av eget nærmiljø gjennom forenklet tilgang til planer og planprosesser
 - skal skape felles rom for dialog og samhandling for både Kommunen, Forslagsstilleren og Innbyggeren
 - Skal sikre at alle involverte parter kan se det samme – samtidig
 - Skal skape rom for innovasjon gjennom deling og gjenbruk av innsamlet datamateriale
 - Skal stimulere bruk gjennom verdiskapende funksjoner for alle roller og målgrupper
 - Skal gjenbruke og bygge videre på eksisterende infrastruktur og digitale løsninger
 - Skal bygges for videreutvikling av både datamodell og funksjonalitet for digital samhandling mellom partene.
 - Skal fungere uavhengig av kommune og andre administrative grenser

POTENSIALE

I dette prosjektet ser vi på digitaliseringen av selve medvirkningsprosessen. På lengre sikt har ideen bak Folkeetråd potensiale til å ta en vesentlig større rolle i den komplette dialogen mellom Kommune, Forslagsstiller og Innbygger. Fra utforskning og innledende dialog, via innrapportering og innsendelse av planforslag, til løpende dialog mellom alle berørte parter med håndtering av både innsigelser og eventuelle klager.

Formålet til prosjektet er å legge til rette for demokratisering av planprosesser og dette vil på sikt kunne forsterkes gjennom å knytte til seg flere målgrupper som i dag opplever at planer og planprosess er utilgjengelig. Basert på tidlige undersøkelser i Folkeetrådprosjektet kan vi f.eks nevne politikeren, arkitekten, byggherren, sektormyndigheter og andre offentlige instanser som med tilpassede grensesnitt og innganger til disse dataene vil ha et beslutningsgrunnlag og oppdatert datagrunnlag som i mye større grad enn i dag vil gi et riktig og felles bilde av status, interesser og prioriteringer.

MÅL PÅ KORT SIKT

Folkeetråd Kunnskapsdatabase er først og fremst nettopp det - en kunnskapsdatabase.

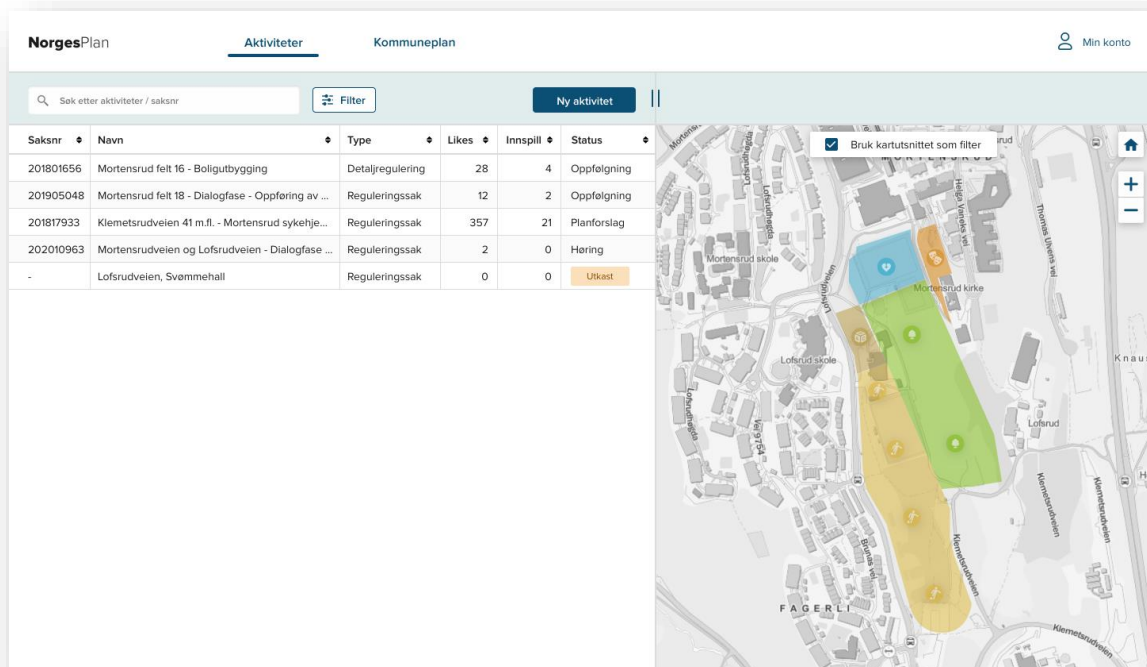
Vi skal definere en versjon 1 av hva en slik database skal inkludere, hvem som skal ha tilgang og hvordan data kan deles og tilgjengeliggjøres. Konseptforslaget visualiserer dette gjennom planlagt bruk og tenkt funksjonalitet for målgruppene Kommune (saksbehandler), Forslagsstiller og Innbygger. Se Konseptet

- En sentral datamodell/database
- Et brukervennlig og tilpasset grensesnitt for alle målgrupper
- Tilgang til alle aktiviteter, planer og tiltak i en løsning – uavhengig av kommunegrenser

MÅLGRUPPER

Som definert i oppdraget

1. Kommunen (Planavdelingen/kommunikasjon)
2. Forslagsstiller/Bygg- og eiendomsbransjen (Arkitekt, rådgivende selskaper, eiendomsbransjen)
3. Innbyggeren

The screenshot shows the 'NorgesPlan' web application interface. At the top, there are tabs for 'Aktiviteter' (selected) and 'Kommuneplan'. A search bar contains 'Søk etter aktiviteter / saksnr'. Below the search bar is a table with the following data:

Saksnr	Navn	Type	Likes	Innspill	Status
201801656	Mortensrud felt 16 - Bolligutbygging	Detailregulering	28	4	Oppfølging
201905048	Mortensrud felt 18 - Dialogfase - Oppføring av ...	Regulerings sak	12	2	Oppfølging
201817933	Klemetsrudveien 41 m.fl. - Mortensrud sykehje...	Regulerings sak	357	21	Planforslag
202010963	Mortensrudveien og Lofsrudveien - Dialogfase ...	Regulerings sak	2	0	Høring
-	Lofsrudveien, Svømmehall	Regulerings sak	0	0	Utkast

To the right of the table is a map view showing a street map with several colored overlays (green, yellow, orange) indicating planning areas. A checkbox 'Bruk kartutsnittet som filter' is checked. The map includes labels for 'Mortensrud skole', 'Mortensrud kirke', and 'Lofsrud skole'.

KONSEPTET

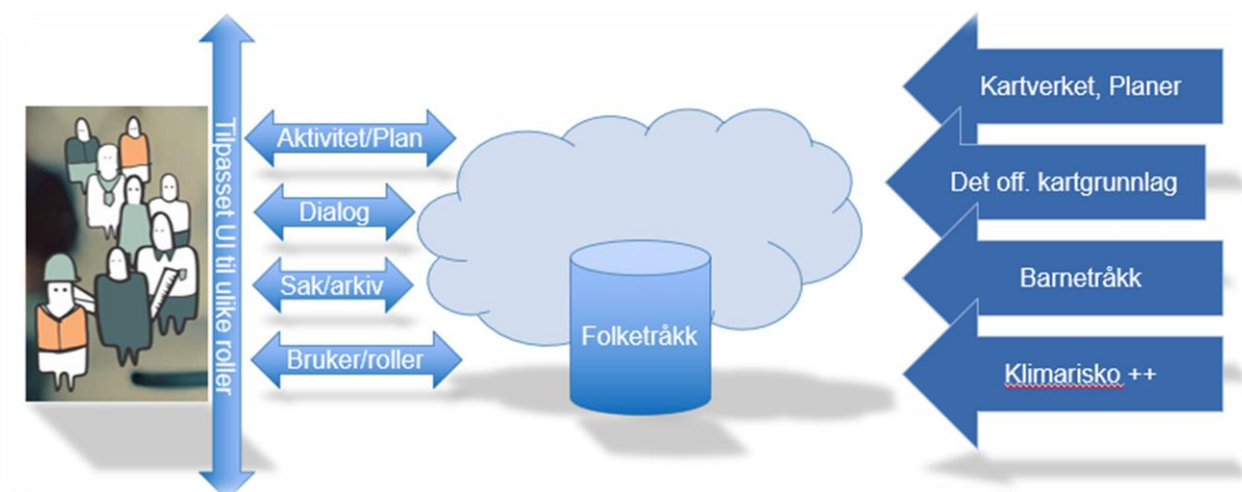
Det er ingenting i det planlagte prosjektet Folkeetråkk Kunnskapsdatabase som ikke vil kunne spille sammen med og videreutvikle funksjoner i eksisterende løsninger og tjenester. Etter vår oppfatning er dette også hovedgrunnen til at vi til nå har møtt så mye støtte og interesse. Dette går ikke på tvers av planlagte prosesser og standarder, men utfordrer heller hvordan og når disse skal blir gjort tilgjengelig og for hvilke målgrupper.

TEKNISK LØSNING OG DIGITALT ØKOSYSTEM

Prinsipper:

- «Folkeetråkk» er skybasert (etter digitaliseringsprinsippet sky først) og driftes av aktør som kan sikre at:
 - Data og innhold lagres og forvaltes etter gode sikkerhetsprinsipper
 - Data og innhold eies av bestiller og innholdsprodusenter
 - Det ikke lagres mer enn nødvendig
 - Funksjoner for skriving og lesing er tilgjengelige gjennom REST APIer eller lignende for å sikre enkel tilgang for aktuelle tilbydere av tjenester/funksjonalitet på toppen av «databasen»
- «Folkeetråkk» autentiseres gjennom standardiserte og kjente mekanismer for å sikre tilgang til funksjonalitet og data.
 - Uformelle innspill – ingen autentisering og ingen persondata utover personens navn (hvis de ønsker å legge igjen dette) vil være tilgjengelig for publikum. Er epost registrert, vil dette være tilgjengelig for kommunens saksbehandler (og evt forslagsstiller vedr aktuell plan)
 - Formelle innspill – bruker autentiseres gjennom BankID. Ingen persondata utover personens navn vil være tilgjengelig for publikum. BankID vil gi kommunens saksbehandler og forslagsstiller tilgang til personens kontaktinformasjon for pålagt oppfølging.
 - Kommunenes saksbehandlere og Forslagsstillere vil autentiseres i eget brukerregister for å sikre knytning mellom bruker, rolle, selskap/organisasjon og tilganger.
 - Publikum – du kan autentisere deg med BankID for å skape en digital profil i Folkeetråkk. Dette vil gi deg muligheten til å velge ut områder du er interessert i, planer du ønsker å følge spesielt, eller at du ønsker varsling når f.eks endringer skjer.
- GDPR – Når ønske om funksjonalitet og innhold er avklart må det vurderes opp mot regelverk for personvern. Det vil ikke lagres informasjon om personer og eller innhold om personer som ikke personen selv har lastet opp som del av innspill eller innsigelse.
- Integrasjoner og bruk av tjenester
 - Så langt det lar seg gjøre vil Folkeetråkk benytte tjenester for bruk av data skapt og vedlikeholdt i andre løsninger eller fagsystemer. Dette vil f.eks gjelde tilgang til basiskart, plandata, data fra det offentlige kartgrunnlaget, risikodata, matrikkel og FKB. Tjenestene vil oppdateres med kilden, og vil inneholde metadatainformasjon med både kildehenvisninger og dato for endring/oppdatering.
 - Data i Folkeetråkk skal kun være data skapt i løsningen og data som følge av endringer i status på arbeidsflyter som har oppstått i løsningen. Målsetningen på sikt er at planer og plandata publisert fra kommune/forslagsstiller i løsningen skal peke på karthistorier, websider eller elektroniske modeller som oppdateres av eier og dermed alltid kan vises oppdatert med versjonshistorikk.
 - Til og fra kommunen. KS/FIKS – integrasjon med arkiv og planforvaltning

- Løsningen vil knytte seg til eksisterende og standardiserte digitale fellestjenester for å sikre kvalitet og sporbarhet i kommunikasjonen med kommunen og arkivverdighet
- Se beskrivelse av eksisterende standardiserte formater i KS :
<https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/felleslosninger/verktøykasse-plan--og-byggesak/verktoy/sammenhengende-tjenester---integrasjoner/>
- Plan og reguleringer
 - Kartverket har nå publisert et datasett som lar oss koble oss opp mot alle norske digitaliserte planer. Det er ikke avklart hvordan dette skal fungere i fremtiden, men vi forutsetter inntil videre at disse dataene vil bli gjort tilgjengelig som tjenester.

Forenklet skisse av dataflyt

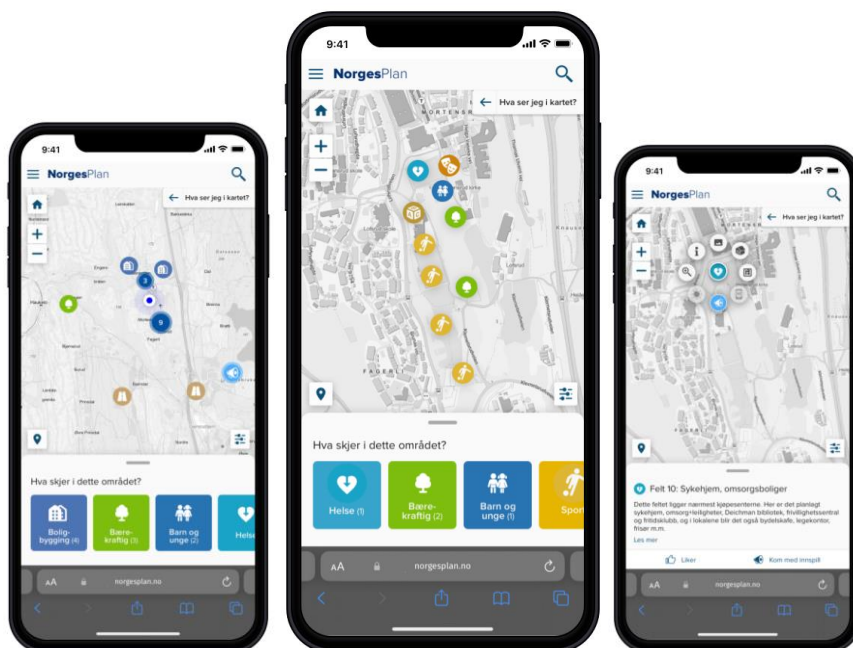
WHAT'S IN IT FOR ME?"

Vi ønsker å forenkle og tilgjengeliggjøre planer, skape transparens, skape engasjement og gi alle involverte roller et felles bilde av både aktivitet og pågående plansaker – og skal vi komme hit, må alle brukergruppene ønske å ta det i bruk.

For å lykkes i implementeringen av et slikt prosjekt må vi sette søkelys på «ny» verdiskapning for de ulike målgruppene. Vi må sikre at både piloten og løsningen inneholder nok funksjonalitet for både å synliggjøre potensialet på lengre sikt, og samtidig gi en tydelig forståelse av gevinst på kort sikt; «What's in it for me?»

For å få til dette ser vi på to perspektiver:

1. Hva skaper verdi for de ulike målgruppene?
2. Hvilke funksjonalitet må med i en pilot for å sikre bruk og interesse?

FUNKSJONALITET FOR INNBYGGER –

Visste du at? Få oversikt over aktiviteter og planer i regi av kommunen og andre. Ha et samlet oppslagsverk når du har spørsmål om området du bor eller oppholder deg i og du lurer på hva som skjer. Skape opplevelse av at dine innspill både synes og kan påvirke et resultat, og at du kan følge saksgangen og utviklingen hos både kommune og forslagsstiller. Du kan registrere faktisk eller ønsket bruk av et område også utenfor planprosesser. Du kan se hva andre har gjort og registrert. Du kan registrere deg med BankID og merke av områder hvor du ønsker å følge med spesielt og få varsler hvis endringer skjer.

FOR FORSLAGSSTILLER –

tilgang til samlet funksjonalitet for tidligdialog og tidlig kommunikasjon med publikum og kommunen rundt kommende planer og planer i prosess. Samlet oversikt over interessenter og innspill med mulighet for å gå i dialog selv. Samlet tilgang til innspill og ønsker gjort i områder hvor det vurderes utbygging, og enkel tilgang til verktøy for kommunikasjon direkte med brukere som har meldt spesiell interesse i et område. Funksjonalitet for søk og oppslag i planer over kommunegrenser.

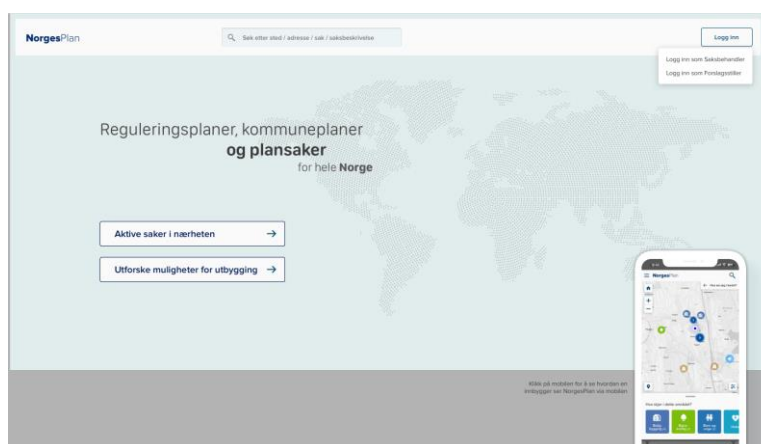
FOR KOMMUNEN –

et felles utstillingsvindu for all planlagt og pågående aktivitet. Involverer innbyggeren på kryss av sektorer/avdelinger og kommuniser med «brukere» av egen kommune om hva man satser på og hvordan man planlegger veien videre. En samlet funksjonalitet for innsamling av medvirkning/dialog med direkte kommunikasjon til sak/arkiv, og en samlet oversikt over all pågående aktivitet – uavhengig av saksbehandler og status. Kommunen vil ha en enkel oversikt over sum av innkommende forslag til ønsker og innspill for videre utvikling av kommunen, uavhengig av planprosess og eksisterende reguleringer.

PILOT

Vårt forslag er å utvikle en pilot som vil skape verdi for alle de uttalte målgruppene, men begrense til «uformelle innspill og innsigelser». Det vil si:

- Kommunen har tilgang til registrering av alle planer og tiltak, kan se innkommende innspill og kan reagere/svare på disse.
- Forslagsstiller kan registrere plan i tidligfase, vil kunne følge opp innspill gjennom hele prosessen og vil se alle innspill registrert på planen – også når den har gått over i en mer formell planprosess i regi av kommunen. Det vil være begrensninger i funksjonalitet for søk og oppslag i nasjonale planer, og det vil være begrenset funksjonalitet for oppfølging av innspill gjennom løsningen.
- Hvis prosjektet/kommunene ønsker det, vil vi kunne sikre arkivering av alle innspill gjennom bruk av epost-protokoll. En epost sendes postmottak hos kommunen, med saksnummer i tittel, for hvert innspill. Dette kan håndteres automatisk, eller manuelt hvis det kun er deler av innspillene man anser som arkivverdige.
- Innbygger har tilgang til alle registrerte planer og aktiviteter og kan registrere ønsker utover et definert planområde/prosess, men vil ikke kunne registrere seg med BankID for å tilpasse egen profil, og for å levere formelle innsigelser

KLIKKBAR PROTOTYPE

Tilgang til enkel klikkbar prototype som gir en ide om hvordan funksjonalitet kan oppleves for de ulike målgruppene. Lenken under er til en landingsside som lar deg åpne løsning for:

- Innbygger (se nederst til høyre formet som mobil)
- Saksbehandler (øverst i høyre hjørne)
- Forslagsstiller (øverst i høyre hjørne)

<https://projects.invisionapp.com/share/NF11S00SJ2PR#/screens/459557547>

GEVINSTPOTENSIALE

- Økonomisk – gjennom effektivisering og redusert tidsbruk, og gjenbruk av eksisterende økosystem og løsninger
 - Kommuner og forslagsstillere bruker i dag mye tid og ressurser på administrasjon av dialog og samhandling vedr plan og planforslag. Bare i effektivisering av eksisterende rutiner vil det kunne dokumenteres besparelser gjennom gjenbruk, deling og tilgjengeliggjøring av de samme dataene til både kommune og forslagsstiller fra samme kilde.
- Funksjonelt – gjennom flere og muligheter og nye bruksområder
 - Kommuner har i dag ingen enkel måte å publisere sum av aktiviteter og planer og samtidig gjøre dem tilgjengelig for de faktiske brukerne av et område. Dette vil kunne gi den enkelte kommune (og forslagsstiller) et utstillingsvindu for bredde av aktiviteter og prioriterte planer og tiltak.
- Tilgjengelighet – gjennom deling og enkel tilgang tilpasset de ulike målgruppene
 - Plan må ikke være vanskelig! Verdien for publikum og andre interessenter utenfor tung plankompetanse vil kunne se og oppleve planer med et språk og en visuell fremstilling som ikke forutsetter fagforståelse eller et komplisert begrepsapparat.
- Regulatorisk - gjennom å sikre oppnåelse av PBLs krav til medvirkning og involvering
 - Enkel og lik tilgang til alle. Lav terskel for å ta i bruk, og en felles løsning for hele landet vil gi forslagsstillere – og kommunen – en større sjanse til å nå målgruppene man ikke treffer i dag. Med økningen i andel «digitale innbyggere» vil prosentandelen som vil kunne nås gjennom en slik digital løsning øke hvert år.
- Omdømme – for alle leverandører av informasjon til planen gjennom åpenhet og enkel tilgang
- Transparens – Alle ser det samme samtidig
 - Kan fjerne mye syensing og usikkerhet fra debatten

UAVKLART

- Tilgjengeliggjøring av planer fra Kartverket.
 - I disse dager har Kartverket lagt ut tilgjengelige Kommune- og Reguleringsplaner. Disse er standardiserte, men ikke komplette, og vi avventer beskjed om hvordan dataene skal gjøres tilgjengelige i fremtiden. Per i dag må de lastes ned og er ikke tilgjengelige som tjenester.
- Hvor skal databasen driftes?
 - Vi mener den bør ligge hos en sentral og nasjonal aktør som KS, KMD, DiBK eller lignende. Dette er ikke avklart. Det ble vurdert om Folkeettråkk kunne videreutvikles med pilot gjennom et digitaliseringsprosjekt med KS og en større norsk kommune, men det ble besluttet at kommunen ikke ønsket å prioritere midler i et nasjonalt prosjekt.

ERFARINGER OG TILBAKEMELDINGER

Vi har presentert prosjektet i webinar, kundemøter, konferanser og i ulike fora hvor vi møter eksisterende og mulige målgrupper. Mottagelsen har til nå vært udelt positiv, og flere selskaper og organisasjoner har meldt seg som interessenter for deltagelse i pilot og eller i intervju/brukeropplevelsesprosesser i forkant.

Note.. Det har også vært sterke interesser innen næringsutvikling. Eiendomsbransjen og norske kommuner har en felles interesse i at planer tilgjengeliggjøres. Eiendom for å finne egnede tomter eller områder for etablering, fylkeskommuner for bistand til lokal næringsutvikling og kommunen for verdiskapning i egen kommune. Funksjonalitet for komplekse søk i både terreng og planer vil gi vesentlig verdiskapning (miniversjon kan være aktuell i pilot for å sikre verdi i løsningen for forslagsstiller).

For Geodata AS

Astrid Hvattum
Leder Forretningsutvikling og Innovasjon

T: +47 922 56 961

E: astrid.hvattum@geodata.no